

Geen ideale opvoeder

Bram de Muynck

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Meditatie over opvoeden met Jacob als voorbeeld (Genesis 42:29-38). Niemand is een ideale opvoeder. Toch groeiden kinderen op. Het is de Heere die hun leven leidt. Met reflectievragen.
Bronvermelding	Muynck, A. de (2011) Geen ideale opvoeder. In Leren bij de Bron, meditaties voor leraren (pp. 80-81). Uitgeverij Groen – Heerenveen.
Thema *	Leraar
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2011
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Genesis, foute patronen in de opvoeding, pedagogische fouten

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

34

Geen ideale opvoeder

'Al deze dingen zijn tegen mij' (Gen. 42:36b).

De Bijbel is niet altijd positief over opvoeders. In de geschiedenissen over bijbelheiligen wordt eerlijk verteld waar het misgaat en hoe. Denk bijvoorbeeld aan Eli die geen grenzen kan stellen.

Zo is ook Jakob niet een ideale opvoeder. Een rode draad in zijn leven is het onderscheid tussen zijn twee vrouwen. Hij hield meer van de een dan van de ander. De kinderen van Rachel zijn dan ook zijn lievelingen. Jozef is de lieveling bij uitstek. Niet voor niets bracht het bericht van de dood van Jozef (Gen. 37:30) hem tot wanhoop. Zijn meest dierbare zoon moest hij verliezen. En nu komen zijn zonen naar hem toe met de boodschap dat hij ook Benjamin – de andere zoon van Rachel – moet laten gaan.

Op dit punt roept Jakob uit: 'Al deze dingen zijn tegen mij.' Het is een schreeuw van wanhoop. Letterlijk zegt hij dat er nu een zware last op zijn schouders drukt, die hij alleen moet gaan dragen.

Zo werken tegenslag en verdriet. Ze zijn een last die je moet dragen. En daar ben je als leraar soms getuige van. Bijvoorbeeld als je een vader of een moeder spreekt. Hij of zij heeft het gevoel dat de tegenslag niet ophoudt en dat er een last op hem of haar is gelegd. Al het perspectief is weg. Gelukkig dat je in dit soort situaties naast ouders kunt gaan staan. Je kunt hen als een van de mensen in hun directe omgeving tot steun zijn. Daardoor kan de last wat lichter worden.

De Bijbel leert ons ook om kritisch te zijn. In Jakobs uitroep lijkt het dat het hem allemaal overkomt. Zo zijn wij mensen. Als het niet zo goed gaat, dan schrijven we dat gemakkelijk toe aan omstandigheden buiten onszelf. Anderen hebben het ons aangedaan. Het is ons zomaar overkomen. Lastiger is om onder ogen te zien welke dingen in ons leven zelf tot de huidige situatie hebben geleid.

De bijbelschrijver laat ons op afstand meekijken naar het gezin van Jakob. We kennen de verhaallijn en kunnen als het ware ook kritiek leveren op het gezin van Jakob. Zo is het soms ook bij gezinnen die we kennen. We zien patronen

in de opvoeding waardoor het wel fout moet lopen: een autoritaire opstelling, toegeeflijk gedrag, een kind dat voorgetrokken wordt. Als leraar zie je het allemaal gebeuren.

Toch maakt je dit niet verwijtend. Je kijkt niet op deze ouders neer. Ook jij bent een opvoeder, die ongemerkt de fout kan ingaan. Die zomaar ineens een leerling kan voortrekken en op een andere leerling kan neerkijken. Ach, ieder heeft toch zo zijn voorkeur, denk je dan, daar is toch niets mis mee? En intussen gaat het kwaad zijn eigen weg. Laten we eerlijk zijn. Wij leraren zijn geen van allen ideale opvoeders, ook al weten we ons handelen nog redelijk in de hand te houden. Dan nog kookt het soms vanbinnen van woede, jeuken je handen of lukt het je niet om begrip voor een van je leerlingen op te brengen.

Gelukkig: de Bijbel is eerlijk en verbergt niets. We zijn geen ideale opvoeders. En de Heere weet dat. Hier kun je echt verwonderd om zijn. Kinderen groeien op ondanks onze fouten. De Heere leidt hun leven. Dat kan je heel ootmoedig maken. Als Jakob erop terugkijkt aan het eind van zijn leven, heeft hij er geen woorden voor. Alleen de grote genade van God blijft over: 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE' (Gen. 49:18).

Vragen:

- 1 Herken je het dat foute patronen leiden tot verdriet bij opvoeders? Ken je in je werk of in je sociale netwerk voorbeelden?
- 2 Hoe stel je je in zo'n situatie op ten opzichte van ouders?
- 3 Vaak horen we de opmerking: 'Wat we krijgen is allemaal onverdiend.' Beleef je dat ook zo in verband met de goede dingen die er in je dagelijks werk gebeuren?
- 4 Van welke pedagogische fouten heb je last? Is er bijvoorbeeld een fout die je ten opzichte van kinderen hebt begaan, die je nog weleens bezighoudt?

Tekstgedeelte: Genesis 42:29-38

Liederen om te zingen: Psalm 139:14; *Uit aller mond* 140 (Alle roem is uitgesloten)